Izhaja trikrat na teden vsaki Torek, Četrtek in Soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicage) $3.00. Za Evropo $3.50. Za Chicago $3.50.

Issued tri-weekly every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year $3.00, for Europe $3.-50. For City of Chicago $3.50.

EDINOST

OD BOJA DO ZMAGE

VINCIT OMNIA VERITAS — BODES ZMAGAL EDINO V TEM SNAMENU — SI DEUS NOBISCUM QUIS CONTRA NOS

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Nesloga tlači

ŠTEV. (No.) 25. CHICAGO, ILL., TOREK, 28. FEBRUARJA 1922. LETO (Vol.) VIII.

Izvirni dopis iz Pariza.

Za Edinost piše Al. Kuhar.

Pariz, februarij 1922.

Ali mi Slovani v splošnem, in mi Jugoslovani specijelno nismo zopet pokazali v tej kratki dobi od 1918 dalje, kako resničen je rek: "Slovani so čudoviti v uničevanju, a nezmožni za ustvarjanje?" Cela zgodovina nam dokazuje to čudno definicijo slovanske duše. Slovan je bil vedno hlapec, vedno podvržen sili, katero je sovražil. Posrečilo se mu je, otresti se tuje nadvlade za kratko dobo časa, nato je zopet podlegel, ker ni znal pridobljenega čuvati in svoje domovine utrditi. Mi smo služili Nemcu in Madžaru, Srbi Turkom, Čehi Nemcem, Poljaki in Rusi pa policajskemu režimu carstva. Ne prvi, ne drugi, in ne tretji ni ljubil domovine, koji je pripadal. Pokazala se je velikanska destruktivna moč Slovanstva potem, ko so bili v verigah. Balkanski Slovani so raztepli turško cesarstvo, avstrijski so razdejali habsburško hegemonijo, rusko-poljski so strmoglavili carstvo in njegov režim tajne policije. Z zavihanimi rokavi in s potnimi sragami na čelu, svoje sanjave oči smehljajoče uprte proti solncu, tako smo stali Slovani na mrtvih truplih svojih večstoletnih gospodov. Verige so padle, solnce je vzišlo in njegovi žarki so razkošno posijali po kadečih se razvalinah. Izvrstno si delal, Slovan! Kaj sedaj? Sedaj treba zidati, postaviti nov krov, ograditi svojo zemljo, da bo varna od zunaj, nato pa od znotraj lepo orati, da bo žito raslo in da bo dosti hrane na mizi in zadovoljnost v srcu in ljubezen med strankami v hiši. Tako je delal Nemec, ko je vstvarjal svojo državo ,tako Italijan, ko je gradil svojo domovino. Češko-slovaško pleme dobi svoj dom, Jugoslovani so združeni v eni domovini, Poljaki so v mejah narodne države. Domovi stojijo. Slovanske hiše v novi Evropi. Drugi narodi gledajo na te nove stavbe z nezaupanjem, z nevernimi očmi jih motrijo tisti, ki so brali zgodovino Slovanstva. "Torej bo Slovan zapustil svojo tradicijo in se bo spreobrnil k novemu konstruktivnemu delu?" tako so se izpraševali a niso vrjeli v to spreobrnenje.

Kaj pa Slovan?

ČEŠKA REPUBLIKA, kompleks raznih narodov, čuti prvo potrebo, da se zaleti proti katoliški cerkvi in proti katoliškim vernim Slovakom. Dva milijona Slovakov je zaječalo, eden milijon Madžarov se je porogljivo nasmejal, tri in pol milijona Nemcev je pazno poslušalo. Cela republika šteje 13 milijonov! Dom se je začel tresti, nova stavba je pokazala razpokline. Drugi narodi so morali pokazati na nevarnost in ako bi praška vlada ne poslušala dobrih nasvetov, bi bil Slovan, češki Slovan svoj dom porušil sam morda v 5 letih, namesto, da bi si ga utrdil.

POLJSKA DRŽAVA je vstala na novo iz groba, pozdravljena od celega sveta. Pazljivo smo gledali, kako bo poljski Slovan utrjeval svoj dom in naša pričakovanja so se uresničila, zgodovina ne laže. Poljski brat je dvignil visoko meč in se napotil proti Kijevu, proti Črnemu morju in proti Vilni, da si privojuje več zemlje, več ljudstva. Boljševiki so se smejali razuzdano in Nemčija je zadovoljno prikimovala. Poljski dom se je pa začel majati in razkrajati in pod varšavskimi zidovi bi se bil zrušil, da ni Francija prišla na pomoč in rešila razuzdanega deteta v zadnjem trenutku.

RUSKI NAROD se je otresel režima, kateremu so carji zapustili svoje žalostno ime. Strašen je bil polom in strašni so bili izgredi svobode opijanjenega ruskega Slovana. "In, in?—" smo se s strahom vpraševali. Kaj bo nov dom? Bo ta trden?

O, kako ima zopet prav zgodovina! Ruski brat je postavil dom, katerega nihče ne ljubi, katerega vse sovraži in na katerega zrušitvi vse dela. Nekega lepega dne se bo zopet zrušil ta dom pod pestmi ruskega Slovana, zato, ker si ni znal postaviti hiše, v kateri bi bil zadovoljen.

Gremo dalje in oglejmo si SVOJ DOM, kateremu smo dali tako lepo ime, veliko-obetajoče, tako, da so drugi narodi ostrmeli. Jeli mogoče, da bi Slovan znal posnemati Nemca ki je združil Bavarca in Prusa in Virtemberžana, ter jim dal eno ime in eno streho? Jeli mogoče, da bodo Slovani zmožni napraviti, kar je stvoril Italijan, ki je skoval iz Sardinije in Pijemonta in Sicilije in Neapeljna en dom z enim imenom? Bil bi to epohalni dogodek v zgodovini Slovanstva. Meseci, ki so sledili miru so pričali, da se Jugoslovani, narod Srbov, Hrvatov in Slovencev, res trudijo sezidati zgradbo, v kateri se bodo dobro počutili in ki bo kljubovalo vnanjim nasprotnikom. Varali smo sebe in svet. Tudi naš dom se maje, a ne pod vdarci tujine, ampak vsled sunkov, ki prihajajo iz naše srede. Nevarna točka v naši hiši je bližina vshodne in zapadane rimske cerkve. Jugoslovan vdari najprej na to stran. Druga nevarna točka so stoletne tradicije, ki jih imajo trije narodi! Namesto z veliko previdnostjo stopati čez to občutljivo točko, Jugoslovan vdari po njej z vsemi svojimi močmi in razgali prepad, ki se je bil v velikem prvem navdušenju skoraj zacelil. Vprašanje jezika, gospodarske kulture, uprave, vse to so nevarne, zelo nevarne čeri, katere bi bilo treba mojstersko obplavati. Jugoslovan zapelje ladjo naravnost na pečino, da se mora razleteti. Naš dom ima strašne razpokline ,svet jih vidi, samo mi jih ne vidimo, mi bijemo strastno dalje po zidu in se čudimo, kako da stavba ni solidnejša. In že se slišijo pritajeno klici: separatija! na drugi strani: amputacija, vedno silnejši so in danes Radič in z njim cela Hrvatska javno zanikava državo, vladni krogi se pa ne sramujejo govoriti o potrebi, da se naj odtrga od države severni del, to je Hrvatska in Slovenija, da bo enkrat mir v deželi. Narazen torej, narazen! Bijmo neumorno po ravno postavljenem zidu, da se razleti! Trgajmo narazen to stavbo, da se razdere in da ne bo več duha ne sluha o domovini, o kateri smo sanjali takrat, ko smo bili vklenjeni!

Slovan je rušil, ko je bil suženj, in je dobro rušil. Slovan ruši dalje, ko je svoboden in ni dvoma, da se mu bo tudi posrečilo. Slabo delaš, Slovan!

"Ko bi imeli vi Slovani več smisla za konstruktivno, pozitivno delo, tako pa nehote vedno trgate in negirate", mi je zastokal francoski prijatelj, ko sva govorila o stanju naše domovine. Žalibog, da mu nisem mogel odgovoriti. Germanskim plemenom moram priznati, da so "staatsbildende Voelker", Slovanom tega pridevnika narava ni dala. Prvi bodo zatoraj vedno vladali, mi drugi smo menda pa določeni v zgodovini za tragično vlogo, da bomo vedno služili.

Še je čas, tudi za Jugoslavijo, da zgodovino dementiramo.. Potem pa Hrvat ne sme govoriti o separaciji. Srb pa ne o amputaciji in na vladi morajo biti ljudje, ki bodo razpokline celili, ne pa prepadov kopali.

VELIKANSKA EKSPLOZIJA

V McCOOK, ILL.

V petek večer, nekako okrog devete ure se je čulo tudi v naši naselbini močan zemljski stresljaj, katerega smo od začetka smatrali za potres. Ljudje so prestrašeni prihiteli iz svojih stanovanj povprašujoč se, o močnem potresnem sunku. Od začetka je javnost domnevala, da je mogla kaka zlobna roka povzročiti, kako razstrelbo z bombami. Toda konečno nekako o polnoči je prišla že novica tudi v našo naselbino, da se je pripetila velikanska razstrelba v kamnolomu v McCook, Ill., ki se nahaja na južnozapadni strani chicaškega predmestja. Kakor poroča vodstvo omenjenega kamnoloma se je nahajalo nekako 50 tonov dinamita v skladišču. Kaj je povzročilo eksplozijo še ni natančno jasno. Eksplozija je povzročila tako močan zračni pritisk, da je več sto poslopij resno poškodovanih nad 75 milj na okrog. V mestu Chicagi je poškodovanih več bank, ter drugih poslopij. Šip je baje popokalo več kakor za 1. milijon dolarjev. Brzojavni in telefonični promet je bil za tri milje na okrog popolnoma pretrgan. Na progi blizu McCook se je nahajal neki vlak in potresni sunek, ki ga je povzročila eksplozija ga je vrgel iz tira. Na 50. milj na okrog je pometalo ljudi iz postelj. Splošno je nastala po okolici in mestu Chicagi pravcata zmešnjava. Ljudje so klicali policijo za pojasnila, kjer jih pa niso dobili, ker policija je bila sama vsa zmedena, dokler ni dobila definitivnega poročila o celi dogodbi. Življenskih žrtev menda ni zahtevala ta dogodba, vsaj poročila ne omenjajo nobene. Previdni so ljudje, vendar še veliko premalo!

NEMČIJA SE PRIPRAVLJA ZA ŽENOVSKO KONFERENCO.

Paris, 24. febr. — Nemška vlada je pozvala skupaj svoje najspretnejše diplomate, katerih naloga bo, nastopiti z vso silo proti velikanski okupacijski zavezniški armadi ob Reni, katero mora plačevati in vzdrževati nemški narod.

AMERIKANSKI KARDINALI IN KONKLAVE.

Kakor poroča časnikarstvo, so amerikanski kardinali skupno uložili pri sv. Očetu ulogo, po kateri prosijo spremembe predpisov za konklave v toliko, da se mora počakati tudi zunanje kardinale, da pridejo k volitvam papeža. Kakor poročajo izide v kratkem tozadevno določilo.

ČRNOROKARSTVO V AMERIKI.

Washington, 24. febr. — Te dni je prejelo več odličnih oseb v Washingtonu grozilna pisma, v katerih se jim grozi s smrtjo, ako ne plačajo gotovih svot denarja, kakor označeno in zahtevano v pismih. Tako n. pr. je prejela, Mrs. Stephens B. Elkins, ki je vodilna oseba ameriškega ženstva v višjih krogih v Washingtonu grozilno pismo, v katerem se zahteva od nje svoto $25.000, ki jo mora prinesti na neki zapuščeni kraj v mestu Washingtonu, ali pa bo mogla zapustiti ta veseli svet.

Vsi najboljši detektivi v Washingtonu so mobilizirani, da preiščejo, kdo bi bil pisal grozilna pisma, ki jih je prejelo z enako vsebino tudi več drugih oseb v Washingtonu.

BRZOVLAK TRČIL V ŽELEZNIŠKI PLUG KI JE ODMETAVAL SNEG S TIRA.

Minneapolis, Minn., febr. 24. — Nekako štiri-deset milj od tukaj v bližini mesteca Montrose, je danes zadel brzovlak Winnipeg na progi Great Northern Road, v plug ki je snažil in odmetaval sneg z omenjenega tira. Brzovlak je imel vprežene dve lokomotive, ravno tako tudi plug ste rinile dve lokomotive in zato je bilo trčenje toliko strašnejše, kakor bi bilo navadno. Pri tej nesreči je izgubilo življenje 7 oseb, število ranjencev še ni dognano natančno. Izmed štirih lokomotiv so vse štiri popolnoma uničene.

Katoliški možje in žene boste na stara leta morali od kakih rdečkarjev beračiti podpore, ako ne boste s časopisjem obranili te svoje centke, katere ste znesli s tolikimi žulji skupaj. Glejte, saj se to že nekaterim godi!

PRIJATELJI NAŠEGA LISTA SO PRIDNO NA DELU.

Nadaljevanje razširjevalcev našega lista, katerim smo poslali za nagrado krasen svetlikajoči križ, ki sveti po noči, kakor smo to razpisali za vsakega, ki nam pridobi dva celo-letna naročnika na list Edinost.

Mrs. Barbara Strucel, Calumet, Mich., za tri nove naročnike dobila 1 križ.

Mrs. Martin Vertuh, Crested Butte, Colo., za 2 nove naročnika prejela 1 križ.

Mrs. L. F., Cicero, Ill., za dva nova naročnika dobila 1 križ.

Mr. Steve Pilnihar, Cleveland, O., za tri nove naročnike dobil 1 križ.

Mr. Jos. G., Brooklyn, N. Y., za dva nova naročnika dobil 1 križ.

Mrs. A. Gašper, Milwaukee, Wis., za tri nove naročnike dobila 1 križ.

Miss J. N., Pittsburgh, Pa., za 3 naročnika dobila 1 križ.

Mr. Anton Hrovatič, Cleveland,O. za tri nove naročnike dobil 1 križ.

Miss J. W., New York, N. Y., za dva nova naročnika dobila 1 križ.

Mrs. Josephina B., Johnstown, Pa. za dva nova naročnika dobila 1 križ.

ANGLIJA ZMANJŠA SVOJO ARMADO.

London, 24. febr. — Vojno ministerstvo Velike Britanije je danes obznanilo svoje načrte, da namerava v kratkem zmanjšati angleško armado na število, ki ne bo presegalo 33,000 s častništvom in možtvom. Stem pravi vojni minister Sir Laming Worthington Evans, da bo Anglija prihranila letno 75 milijonov dolarjev.

Zastonj zidate slovenske cerkve, ako nimate časnikarstva, ki vam jih bo branilo.

DENARNE POŠILJATVE

VAŠ DENAR bo na svojem mestu najhitrejše, ako ga pošljete skozi naše podjetje. Dostavimo denar na najbližnjo pošto prejemnika. Izdajamo čeke v kronah in amerikanskih dolarjih. Pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava.

Ob izidu te številke smo računali za jugoslovanske krone:

500 kron	$ 1.85
1,000 kron	3.75
5,000 kron	17.50
10,000 kron	34.00

Za italijanske lire:

50 lir	$ 3.00
100 lir	6.00
500 lir	27.00
1000 lir	53.00

Za nakazila v amerikanskih dolarjih do $50.00 računamo po $1.00. Za večja na kazila računamo po 2. centa od vsakega dolarja.

Vse pošiljatve naslovljajte na:

BANČNI ODDELEK "EDINOSTI",

1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press
1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 98.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Tri-Weekly by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Odprt odgovor na odprto pismo.

Glasila K. S. K. J.

Februar ,mesec katoliškega tiska ni bil brez velikih vspehov za naš list. Hvaležni smo ljubemu Bogu! Veliko smo napredovali, več, kakor smo pričakovali. Od vseh strani prihajajo novi naročniki. Vsi naši prijatelji so pridno pri delu. Čast jim!

Toda v svojih bodrilnih besedah za napredek katoliškega časnikarstva slovenskega smo pa storili strašanski greh. Poslušajte! Drznili smo se napisati tudi te le besede: **"Vse Vaše žulje v katoliških društvih in Jednotah, bodo dobili rdečkarji v roke, ako ne boste imeli obrambnega močnega časopisja, ki Vam bo branilo te vaše žulje. Ali nimate dovolj žalostnih skušenj?"**

"Katoliški možje in žene boste na stara leta morali od kakih rdečkarjev beračiti podpore . . ."

Da, tako velik greh smo naredili s temi besedami proti K. S. K. J., da se je čutil urednik Glasila K. S. K. J. Mr. Ivan Zupan, dolžnega, da nas je napadel z odprtim pismom v zadnji svoji številki.

Mi, Mr. Ivanu Zupanu ne bomo nikdar odgovarjali in se z njim spuščali v kake polemike, ker preveč poznamo njegov značaj. Kak Vodiško-Johančar nima pri nas veliko spoštovanja in ga sploh ne upoštevamo!

Vendar pa smo dolžni odgovor samemu članstvu dične K. S. K. J. In temu odgovarjamo tole:

1. Katoliški možje in žene, ki ste člani in članice te Jednote, povejte, je tu v teh besedah res kak napad na Vašo Jednoto? Prečitajte in sodite sami!

Ali niso te besede popolnoma na mestu tudi glede Vaše Jednote? Povejte, zakaj ste si pred leti ustanovili lastno katoliško Glasilo? Ali ne samo v obrambo svoje katoliške Jednote? Ali toraj ne veljajo te naše bodrilne besede popolnoma tudi Vašemu glasilu in jednoti? Ali ne bo rastla in napredovala tudi Vaša jednota toliko bolj, kolikor bolj bo napredovalo Vaše glasilo, katoliško časopisje in potom katoliškega časopisja tudi katoliška zavest?

2. Dalje! Ali niso že naši rdečkarji snovali naklepe, kako se bodo polastili tudi Vaše Jednote? Spomnite se nazaj, ko je po nekaterih društvih prišlo že tako daleč, da se v njih ni smelo več moliti? da je bil prepir, če se je katoliško ime samo omenjalo? To je bilo, predno se je začelo s čiščenjem jednote? Starejši člani, kar spomnite se nekoliko let nazaj!

3. Kaj se je zgodilo z našo ubogo Sv. Barbaro? kje je danes? Kje je veliko samostojnih katoliških društev, ki so se po naselbinah ustanovila kot katoliška, pa so danes protikatoliška? Katoliško zavedni člani teh društev, povejte uredniku Glasila ali nimamo res dovolj žalostnih skušenj? Stopili ste h katoliškemu društvu in tam spravljali svoje žulje. Toda kdo jih danes upravlja za vas? Ali ne kak rdečkar? Jugoslovanska je bila tudi ustanovljena kot katoliška in katoliški možje so največ za njo storili. Pa ali niso pri zadnji konvenciji nekateri delegatje že sami povdarjali, da njih jednota ni več katoliška, če tudi nosi to ime? — Kaj so to druzega, kakor mnoge "žalostne skušnje", katere imajo katoliški Slovenci v Ameriki, ki jim kliče isto, kar smo jim mi zaklicali in jim še kličemo?

4. Sveti oče Pij X. je zaklical vsem katolikom, ki zidajo cerkve: "Zastonj zidate cerkve . . . če ne boste skrbeli za močan katoliški tisk?" Ali je sveti oče s tem tudi napadel katolike, ki zidajo cerkve? Je tudi zaslužil kako odprto pismo? Če smo ga mi, ga je on tudi.

5. Urednik trdi dalje nesramno: "Zadnje mesece smo večkrat čitali v "Edinosti" umetno skovane zbadljivke, tikajoče se tudi naše podporne organizacije . . ."

Člani in članice jednote, ki ste naročniki Edinosti, vprašamo vas, je li to res? Ste vi res kdaj "zadnje mesece" čitali kake "zbadljivke proti K. S. K. J.?" Povejte! Govorite! Oglasite se! Vidite, kako nesramno urednik vašega Glasila laže in obrekuje?

* * *

Sicer pa mi vemo, da je Jednotino članstvo v veliki večini, vsaj ono, ki zasleduje naše delovanje, krepko na naši strani, da odobrava naše delovanje, da je navdušeno za naš časopis, mu pritrjuje in ga naroča in podpira. Toda vemo pa tudi, da je le nekaj par mož tam, katerim je pa naš napredek trn v peti. Vemo, da bodo prav kmalu za tem "odprtim pismom" našli zopet kak "greh" na nas, ali kako "pohujšanje", ali kak "napad na jednoto." Mi tudi vemo, da se temu ne moremo izogniti, pa naj pišemo karkoli, naj delamo karkoli. Oni pač vedno iščejo dlake v jajcu, če je ni, jo pa vanj denejo. Njim se gre očevidno samo za eno; kako bi nam škodili. To delajo že od kar smo v Chicago neprenehoma. Vendar mi pa tudi dobro vemo, da članstvo tudi nekaj vidi in sicer prav tako jasno, kakor vidimo mi in kakor vidijo sami ti možje, da je njih delovanje **podlo, nevredno, da sramotno za katoliškega gentlemana.** Mi vemo, da vidijo vsi, kako mi pustimo pri miru vse te može in se jim ognjemo, kakor so doma rekli, da se moramo ognjiti pijancu, celo s senenim vozom. Zato pa na te, članstvo, apeliramo in pred te stopamo in te vprašamo: smo res kaj zakrivili, da so nas zopet tako neosnovano napadli? Članstvo, odobravaš ti ta njih napad? Ti sodi!

* * *

Mi pa vkljub temu "odprtemu napadu" še enkrat in še bolj glasno kličemo iste besede vsem ameriškim Slovencem in tudi vsem jednotarjem:

Katoliški Slovenci: Vse vaše žulje v katoliških društvih in jednotah bodo dobili v roke rdečkarji, kakor so jih že, ako ne boste imeli obrambenega močnega časopisja, ki vam bo branilo te vaše žulje. Imate dovolj žalostnih skušenj!"

Katoliški možje in žene boste morali na stara leta od kakih rdečkarjev beračiti podpore, ki vas bodo prezirali in proč pehali, ako ne boste skrbeli za močno katoliško časopisje, ki Vam bo te žulje varovalo in branilo, da bodo ostali v vaših rokah".

* * *

Vi pa, dragi naši prijatelji in naročniki, ki ste vsi tudi člani K. S. K. J., za kar Vam čast, glejte, koliko krivico trpimo! Glejte, kako smo biti in preganjani, pa zakaj? Vprašajte se, zakaj? Je res naše delovanje škodljivo katoliški stvari? vam, katoliški Slovenci? in vašemu napredku? Vašim katoliškim organizacijam?

Da, vsi vidite, kako čisti in kako jasni so naši ideali in naši nameni, katere imamo pri našem delovanju!

Kako ste se zato zadnje mesece vsi katoliški Slovenci zvrstili v krepko vojsko za našimi listi! Kako ste navdušeni za nje! Kako greste te dni od hiše do hiše po naselbinah in nam nabirate novih naročnikov, ne! ne nam temveč sebi, svojemu tisku, svojim listom, ki so vaši, katere ste si sami sezidali in sami vzdržali in sami pokrepili do danes? Bratje in sestre, povejte, ali ni to udarec po vas samih! Se ne bo sedaj smejal vam vaš smrtni sovražnik — proti katoliško časopisje? Ni to usluga samo njemu storjena? Toraj kar vi zidate s tolikimi trudi, in s tolikimi žrtvami, pa vam sme sedaj lastni služabnik, katerega vi plačujete, da bi vam pomagal, razdira, uničuje, uničuje delo tolikih vaših težkih ur, toliko trudov in toliko žrtev!

Vendar! Bratje! Poznamo Vas! Poznamo vaše plemenita in navdušena srca za dobro stvar in zato vemo, kako vas boli to nepremišljeno ravnanje! In to je uzrok, da tudi nas boli. Pa mi smo navajeni trpljenja, boja in žrtev. Nas ne bodo potrli. Mi ne bomo klonili duhom! Ne! Mi vemo, da je trnjeva pot, po kateri se gre k idealom, pri delu za dobro. Še vi nikar! Prosimo vas, kolikor vas boli ta neosnovani napad, potrpimo! Bog je z nami in pravica je na naši strani. Kjer je pa Bog in pravica tam je pa zmaga gotova! Nič! Kar še bolj krepko na delo! Naš odgovor na ta napad naj bo samo: Vsak še po enega naročnika na "Edinost!" In če bi nas še enkrat napadali, pa še vsak enega! Podlost nas ne bo uničila temveč navdušila in pokrepila!

Zato, bratje, krepko v kolo se vstopimo! Mala četa smo! Majhni smo pa zato, fest in junaki. Klein aber fein! je rekel državnik o Kranjski in taki smo mi! Ne bojo nas! Pa se naj stokrat na glavo postavijo! Kaj ne ,bratje in sestre, člani in članice K. S. K. J.

Živeli katoliški Slovenci!
Živela K. S. K. Jednota!
Živila naša "Edinost!"

Naprej, zastava Slave!
Na boj, junaška kri!
Za blagor vere naše
naj "Edinost" govori!

Iz slovenskih naselbin.

St. Paul, Minn. — Ker večkrat čitam, kako se prirejajo razne igre in veselice po slovenskih naselbinah ,naj sporočim, da imamo tudi v St. Paulu pevsko društvo, katerega član je tudi moja malenkost. Omenjeno društvo ima izvrstnega pevovodjo, ki je tudi vnet katoličan. Dasi ravno pa naš zbor ne obstoji še tako dolgo ,je pa vendar priredil že več lepih in težkih prireditev ,tako opero "Bohemian Girl" in "Matha", oratorij "Messiah" (Handel), "Creattion" (Hayden) — Stvarjenje in druge. Mesto je postavilo v auditoriumu orglje, ki so stale 75 tisoč dolarjev.

18. popravek ustave združenih držav se tudi tukaj pridno lomi. V mestni bolnici, kjer jaz delam, imamo oddelek, ki je zamrežen in zastražen noč in dan. Ta oddelek je služil preje le za hudodelce. Pa nikdar ni bil še tako zaseden, kakor je sedaj. Nahaja se v njem veliko od 14 do 16 let starih fantov in deklet, ki so se zatrupili z 'munšajnom' vsljed česar eni umro ,eni oslepe, eni ostanejo zmešani. Tako piše oskrbnik bolnišnice. To je sad blažene prohibicije.

Brezposelnost še vedno vlada tukaj. Klavnice so začele z delom v So. St. Paulu, toda delavce izbirajo samo močnejše. Čez 45 let starih sploh ne sprejmo.

Naj opozorim vse rojake na prošnjo, katero sem dobil od župnega urada v Podzemlju. Rojaki, zlasti Belokranjci in farani Podzemeljske farne cerkve! Novi župnik piše, da imajo okoli 74 tisoč nabranega za zvonove. Amerikanci smo jim poslali 50 tisoč 686K. Pa radi bede, kakoršna je doma, kakor znamo, si ne bodo mogli nabaviti zvonov, brez naše še enkratne pomoči. Ako je komu kaj mogoče darovati v ta namen, naj blagovoli poslati na list "Edinost" ali pa na spodaj podpisanega. Imena in svote darovalcev bodo objavljena v tem listu. Za vsak najmanjši dar bo gotovo cela fara hvaležna. Vsemogočni pa, v čigar čast se bodo zvonovi glasili, naj izlije obilni blagoslov na vse darovalce. Pozdravljam vse rojake. **Martin Marentič,** City Hospital, St. Paul, Minn.

Chisholm, Minn.—Dragi mi Pavle Zgaga: — Tudi jaz za te "votam" in ti pošljem en "Valentine" v priznanje ,da te tudi jaz "lajkam."— Upam, da boš zmagal. So long! Valentine ima napis: "To Pavle — from **Agnes Pucelj."**

Opomba: Pavle se prav lepo zahvaluje za tako lep "Valentine." — **Urednik.**

Canonsburgh, Pa. — Zapustivši Pittsburško naselbino sem se podal v Cannonsburgh, Pa. Kakor povsod, tako sem bil tudi tukaj nadvse ljubeznjivo sprejet od naše marljive in naudušene zastopnice Mrs. Bevc in njenega soproga Mr. Bevca in njunega sina Johna. Posebno sem dolžan se zahvaliti Mr. Bevcu mlajšemu, ki se je toliko trudil z menoj in me vodil okoli naših rojakov, ko sva nabirala nove naročnike za naše liste. Zahvaljujem se tudi Miss Mohorič in Mr. John Jakšetu, ki sta se tudi veliko trudila in mi pomagala, da se je tako dosegel povoljen vspeh. Posebno pa sem dolžan zahvale, Mrs. Bevc, za tako izborno postrežbo in gostoljubnost, ki so mi jo nudili tekom mojega bivanja v Cannonsburghu. Bog Vam plačaj stoterokrat, kar ste storili ta čas za KATOLIŠKI TISK, ki je Slovencem tako nujno potreben v teh burnih časih, ki jih je pustila za seboj zadnja svetovna vojna, ki je skoraj izruvala človeku iz srca čut človeškega dostojanstva. Jaz sem odšel in se poslovil od Vas. Toda, nauki, ki jih širijo naši listi, bodo pa ostali z Vami in to so nauki naših mater in očetov, nauki, ki učijo človeka ljubiti svojega bljižnjega in živeti kakor se človeku spodobi.— Naše delo in naše medsebojno poznanje bo kmalu pozabljeno; ;ne bo pa pozabljeno pri Njemu,ki biva nad nami, čigar nauke širimo ,ako širimo dobri Katoliški tisk.

Zatem sem obiskal še par sosednih manjših slovenskih naselbin. Na "Rich Hill" sem obiskal dobro poznano družino Mr. Koprivšeka, kjer so mi tudi mnogo pomagali, da sem mogel obiskati tukajšnje naseljene Slovence. Na "Meadowland" pa mi je pomagal Mr. Salamon. Obema gospodoma se najprisrčneje zahvalim za njuno pomoč.

Delavske razmere so po celi Penna., bolj slabe. Veliko ljudi je brez dela. Po tej okolici ne obratujejo niti vsi premogorovi. Le nekaj jih obratuje in še v teh jih je zelo malo zaposljenih, ki pa delajo komaj samo po par dni v tednu. Ko pišem te vrstitce, imamo v tej okolici jako prijazno vreme. Je toplo kakor spomladi in je zelo prijazno za hoditi okoli.

Od tu odhajam sedaj v Burggetstown, kjer bom ostal par dni. Odtam pa Vam zopet poročam kaj več.— Pozdrav!

Leo Mladich, pot. zastopnik.

Bojevito katoliško časopisje, je med nami največja potreba.

ZAHVALA

Chicago, Ill—Kdo more oporekati, da se ni vsak, ki se je nahajal predzadnjo nedeljo na predstavi **"Gorje mu, ki pride študentom v roke"** in pa pri komičnem prizoru **"Takih je malo"** — prav iz srca nasmejal. Obe predstave so bile ,kakor nalašč za predpustni čas. Ker je te dve predstave priredile "SLOVENSKA PODPORNA DRUŽBA SV. MOHORJA", zato si šteje njen odbor v prijetno dolžnost, zahvaliti se najprvo našim igralcem ki so pri obeh predstavah tako izborno igrali, da se je občinstvo izjavilo, da take vesele prizore bi radi gledali vsako nedeljo. Zares igra je bila mojstrsko izpeljana, zakar smo dolžni zahvale voditeljnu cele igre režišerju Rev. Benvenutu Winkler, zatem pa našim izbornim igralcem, ki so s svojim nenavadnim humorjem, napravili obe predstave še bolj zanimive ,kakor bi sploh mogle biti. Zato čast in hvala igralcem obeh predstav!

Zahvaliti smo se dolžni pa tudi našim marljivim dekletam in ženam, ki so s svojo agilnostjo pri prodajanju srečk za razne dobitke veliko pomogle k večjemu finančnemu vspehu, kakoršnega se ni pričakovalo. Posebna hvala našim dekletam in ženam pa gre za njihov trud, ki so ga imele s pripravljanjem večerje za naše igralce. Vso stvar so nabrale kot darove okrog trgovcev ,tako da družba ni imela skoro nobenih stroškov. Postrežljiva roka naših deklet in žena, pa je razveselila in zadovoljila naše igralce, da so se veseli in zadovoljni razšli, ter vsak se je izjavil, da za našo družbo bo vedno rad igral.

Zahvale smo dolžni pa tudi našim slovenskim trgovcem ,ki je skoro však kaj daroval v ta namen. Hvala pa tudi našim agilnim fantom in možem, ki so tako vrlo vodili celo prireditev in pazili, da je cela stvar lepo v redu izšla.

Najprisrčneje se zahvalimo pa tudi celemu občinstvu ,ki je v tako obilnem številu posetilo obakrat naše predstave.

Vsem skupaj še enkrat najlepša hvala!

ODBOR,
Slov. Podporne družbe sv. Mohorja.

Ko pride tat v hišo, ne pomaga se skriti v kot. Vse bo odnesel, če ga ne zapodiš. Tat so rdečkarii. Katoliški Slovenci, ne v kot! Na dan! V obran! Pomagajte, da se časnikarstvo razširi!

Tvoj sosed nima še katoliškega časnika, zakaj bi ga mu za nekaj časa ti ne naročil ako pa sam noče.

V našo naselbino je dospel naš nesrečni rojak Joe Gogala, ki je že pred več leti popolnoma izgubil svoj vid na obeh očeh. Ker ga je neusmiljena nesreča spravila ob vsako sposobnost za kako delo, je revež primoran prositi rojake po naselbinah za milodare, da se preživi. Rojak Gogala je bil delavec v rudniku, v Minnesoti, kamor je dospel iz domovine, kakor je na tisoče naših rojakov dospelo za srečo v Ameriko. Toda usoda mu je bila nemila in mu vzela vid obeh oči, ki je človeku najpotrebnejša stvar. Rojak Gogala je velik revež in zato ga rojakom v naši naselbini toplo priporočamo, da mu pomagajo s kakim milodarom, katerega je vreden in potreben.

V NEDELJO POPOLDNE.

TEDENJSKI KOLEDAR.

Marec:

5. Nedelja. — 1. Postna nedelja.— Evengelij pripoveduje o Jezusu, ki je bil v puščavi skušan od hudobnega duha. — Spomin sv. Janeza od Križa. Začetek velikanočnega časa za sv. obhajilo za nekatere škofije.

6. Pondelek. — Perpetua in Felicitas, muč.

7. Torek. — Sv. Tomaž Akviski, cerkv. učenik Dominik. reda.

8. Sreda. — Sv. Ivan od Boga, opat. (Zdržek in post.)

9. Četrtek. — Sv. Frančiška Rimljanska, vdova.

10. Petek. — Sv. Viktor spoz. (Zdržek in post.)

11. Sobota. — Sv. Heraklij, muč.

12. Nedelja. — 2. postna. Sv. Gregorij papež.

Štiridesetdanski post.

1. **Vsi katoliki** smejo jesti meso:

a) vsako nedeljo v 40. postu celi dan.

b) Pri glavnemu obedu na te le dni: Pondelek, torek, četrtek in sobota.

c) Mesa se ne sme jesti: nobeno sredo, noben petek.

2. Za delavce in njih družine velja polajšava: meso smejo jesti vse dni razun pepelnično sredo, noben petek, veliko sredo in veliko soboto do opoldne in sicer pri **glavnem obedu.**

3. Tisti delavci, ki težko delajo, ki niso še 21 let stari, bolehni, ženske v blag. stanu in doječe, komur post škodi, smejo ne samo pri glavnem obedu jesti meso temveč tudi tolikrat, kolikokrat ga hočejo, kajti postava pravi, da tisti, ki se niso dolžni postiti, smejo na one dni, ko je meso dovoljeno, uživati ga tolikrat kolikorkrat hočejo.

4. Tisti člani delavskih družin pa, ki niso izvzeti iz posta, imejo pa jesti mesosamo enkrat na dan pri glavnem obedu in sicer na vse iste dni, kakor je povedano pod točko 2.

ANGELI. — NJIHOVA NARAVA — NJIHOV PADEC.

"Verujem v Boga Očeta, Stvarnika nebes in zemlje."

Z besedami "Verujem v Boga . . . Stvarnika nebes in zemlje" samobsebi umevno, molče pripoznavamo in spoznavamo vstvarjenje angelov in vse, kar nas sv. vera uči glede teh vzvišenih duhov.

Kralj, vladar mora imeti svoje dvorjane, svoje ministre, svoje armade, ki se morajo pokoriti njegovim ukazom; kolikor večja država, toliko imenitneji njeni ministri, toliko večje in močnejše njeno vojaštvo. Bog, vsegamogočen Vladar vesoljstva, mora imeti torej najodličnejše dvorjane, najmočnejšo armado .

Ti dvorjani, ta armada Božja so pa angeli, katere je Bog vstvaril, da bi prebivali v nebesih, da bi krasili njegovo palačo.

Angeli so čisti duhovi, ki imajo razum, voljo, moč, krasoto, lepoto, ki daleč prekaša te lastnosti človekove.

1.—Imenujemo jih čiste duhove, ker niso bili vstvarjeni, kakor naše duše, da bi dali življenje telesu. Da se ločijo od nas, angeli ne potrebujejo telesa.

2.— Imajo **razum, voljo, moč, krasoto:** to so naravne popolnosti angelov, ki nekoliko spominjajo na te lastnosti pri človeku. Toda moč, razum, sploh vsi darovi — in naj bi jih imel človek v največji meri — niso v primeri z angelskimi lastnostmi niti senca. "Potem zagledam", pravi sv. Janez v Skr. Razodenju (18, 1), "drugega angela, ki prihaja z nebes z veliko oblastjo, in zemlja se razsvetli v njegovi slavi."

Razun teh naravnih popolnosti pa je Bog obdaroval angele z nadnaravnim darom milosti. Je to v prvi vrsti posvečujoča milost, ki so jo prejeli v svojem stvarjenju. In v tej posvečujoči milosti obstoji krasota, lepota angelov. Nekateri angeli so to milost zgubili ,z milostjo so pa zgubili tudi svojo krasoto, postali so pošasti, grozepolni hudobni duhovi. Vzrok te spremembe je bil greh. Bog jih je obdaroval z neskončnimi milostmi, da bi se večno veselili pri Njem v nebesih.

Kakor vse drugo stvarstvo, morali so biti tudi angeli Njemu pokorni; tudi za nje je prišel čas skušnje, Bog je skušal tudi njihovo zvestobo. Toda prevzel jih je napuh, uprli so se zoper svojega Stvarnika, odrekli so mu pokorščino; ako ne ravno z besedo, pač pa z dejanjem: "Ne bom služil' '(Jerem. 2, 20). To je bil greh in padec angelov. Velika večina teh nebeških duhov — cerkveni očetje uče, da je bila nekako tretjina — je padla v greh, vsled greha je izgubila milost božjo; Bog jih je vrgel v pekel, v večen ogenj, "ki je pripravljen", kakor pravi Jezus Kristus, "hudiču in njegovim angelom" (Mat. 25, 41.)

Prijatelji ,učimo se iz tega, kako zlo je smrten greh. En sam greh je zadoščal, pa so bili angeli svetlobe spremenjeni v duhove teme in bili zavrženi za večno.

Katoliški časnik se **za te** bori.
Katoliški časnik je tvoj služabnik.
Katoliški časnikar izpostavlja **svoje** prsi, da **tvoje** varuje.

7.—VERA IN ŠOLA (SVETNA MORALA.)

Versko vzgojo nadomešča popolnoma šolska vzgoja. Če se otroci poučujejo v naprednem duhu in vzgajajo na podlagi svetne morale, ne potrebujejo nikakega verskega pouka, da bodo postali pošteni ljudje.

Odgovor.—V Franciji vidimo to najbolj jasno, kam pripelje tak pouk. Sad brezverske šole je grozen naraščaj mladih hudodelcev.

Bonjean, sodnik pri Seine-sodišču pravi: "Francija se bliža svojemu poginu . . . Glavni vzrok nenravnosti in razuzdanosti mladine je brezdvomno brezverska vzgoja."

"Svetne šole", pravi parižki sodnik Guillot, "so napravile grozen bankerot; z verskim idealom je izginil tudi vsak drug ideal."

"Nravni bankerot morajo priznavati vsi (banquerotte avouee)", pravi protestant Buisson, ki se je sam trudil dvajset let na vse kriplje, da se je šola iztrgala verskemu vplivu.

V Parizu je nravna pokvarjenost delavske mladeži, ki je končala javno šolo, naravnost grozna. Prej neznani zločini so sedaj na dnevnem redu.

V Italiji je poskočilo po podatkih profesorja Carofalo število kaznjencev od 15037 v l. 1862 na 28336 v l. 1894. L. 1889 je doseglo število mladoletnih hudodelcev ravno eno petino vseh zločincev; 5500 od teh niso bili niti 14 let stari! Verskega pouka v šoli ni; edina poučna knjiga morale, ki se poučuje v višjih razredih, je državna ustava. Revue scientifique—ki nikakor ni veri prijazna—pravi, ko razpravlja o teh razmerah: "Naša sedanja vzgoja vzreja večino učencev v sovražnike človeške družbe, vzreja pristaše socijalizma v njegovi najhujši obliki."

Katoliški Slovenci, vse vaše jednote, vsa vaša društva, vse bo šlo rdečkarjem v roke, če ne boste imeli močnega časopisja na svoji strani.

SRŠENI.

"Prosvetarji" so vesele, ker je vojska precej kronanih glav v penzijon poslala. Tudi mi nimamo vzroka radi tega žalovati. Le to bi želeli, da bi šli kakor mogoče hitro za njimi kronani osli. V uredništvu "Prosvete" potem gotovo ne bo druzega ostalo, kot nekaj dlake, v spomin na jega dni.

Kadar v uredništvo "Prosvete" luna posije, kar se večkrat zgodi, začno pod njenim vplivom na vse strani meteoriti švigati.

* * *

Kako ima tetka Prosveta zlato srce za vdove in sirote, se vidi iz tega, ker je priporočila neko somišljenico, ki jo je mož brezsrčno zapustil, blagim in usmiljenim, od same ljubezni rdečim srcem. Kako vredna je podpore pa pove gotovo ne prepobožna "Slovenija". Pravi, da je dotična žena svojega dobrega moža, ki je lepo skrbel za svojo družino, iz hiše vrgla in svoje otroke učila naj očeta kličejo s "sladkim" imenom monkey (opica). Kaj jih je ta pristašinja darvinistično-socialistične opičje teorije še lepega naučila, si Slovenija ni upala javnosti povedati. Gliha pač vkup štriha: Svoji k svojim.

Naročno kuže z največjo korajžo laja, ko je v varnem naročju svoje gospe matere. Enako "Proletarec", odkar ga je tetka "Prosveta" stisnila na svoje rdeče srce.

* * *

Vsi sloji imajo že danes svoja stanovska glasila, le munšajnarji je do zadnjega časa še niso imeli. Naše suša je pa še nje zdramila iz mačka. "Proletarec" je postal glasilo oshkoških munšajnerjev. Njegova vsebina je že dalj časa kazala na delirij.

* * *

Nekje smo brali ,da je pri setvi treba različnega dela. Eden vozi gnoj ,drugi ga trosi, tretji orje, četrti seje itd. Sakserjev ata s svojimi hlapci imajo gnoj čez. Pa naj kdo reče, da se jim ni poverila primerna vloga.

Katoliški časnik tebe brani!

KJE SE NAHAJA MOJ prijatelj Janez Staniša, iz Podreber, Fara Semič. Če kdo ve za njega ali njegov naslov, mu bom zelo hvaležna ako mi to sporoči. Če bo pa sam to čital, ga prosim da se mi javi. Moj prejšni naslov je bil Mary Stariha, Omota štev. 11. Moj sedajni naslov pa je: Mary Pluth, Cle Elum, Wash.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupi raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, nanižje cene.
Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

Katoliška društva, kaj boste storili za katoliško časopisje ta mesec?

Holy Name možje in fantje, boste ta mesec roke križem držali? Boste slakerji?

Kdor te brani, ali ni ta tvoj dobrotnik? — To dela tvoj katoliški časnik. — Mu ne boš pokazal nekoliko svoje hvaležnosti ta mesec?

KDO HOČE?

Kdor nam tekom meseca februarja pošlje dva nova celoletna naročnika na list "Edinost" poslali mu bomo krasen križ, ki po noči sveti

Nekaj novega je ta križ. Ako ga obesite na steno, ko bo temna, boste naenkrat na steni opazili čudno svetlobo. Cela slika presvetega Telesa Križanega se bo začela svetiti da jo boste prav lahko v največji temi prav razločno videli. V resnici nekaj krasnega!

Križ je nekaj dragocenega in stane, ako ga kupite v prodajalni $3. Tu ga dobite zastonj, ako nam pridobite dva naročnika na list "Edinost."

Na delo! Za tako krasen dar se pa že splača, nekoliko se potruditi, vsaj vi dobite nekaj, kar je skoraj toliko vredno.

In to velja za celi mesec februarij.

VABILO

Na domačo predpustno zabavo

Katero bosta priredila

na pustni torek zvečer

MRS. IN MR. IVAN KUŠAR,

v svojih prostorih na 1847 West 22nd Street.

Vsi sosedje in prijatelji in znanci so uljudno povabljeni na to domačo zabavo.

TISTIM KI SE ŽELE NAUČITI ANGLEŠČINE
naznanjamo da smo zopet prejeli nekaj

"SLOVENSKIH ANGLEŠKIH SLOVNIC".

Knjiga vsebuje razne navadne vsakdanje pogovore, Glasoslovje, Oblikoslovje in razne vaje. V knjigi je tudi obširen besednjak. Ker smo prejeli le omejeno število teh Slovnic, zato je važno, da si isto naročite takoj dokler ne poide.

Knjiga stane s poštnino $1.00.

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS.

1849 West 22nd Street CHICAGO, ILL.

Hiše in farme.

Prodajava hiše v različnih krajih mesta in farme v Illinois, Ind., Michigan, in Wisconsin. Zavarujeva hiše, pohištva in avtomobile. Izdelujeva notarska dela za tukaj in za stari kraj. Pošiljava denar v staro domovino. Pregledujeva abstrakte in druga te vrste dela. — **Prodajava bonde in mortgage.**

MLADICH & VERDERBAR,

1334 West 18th Street, Chicago, Ill.

DR. J. V. ŽUPNIK.

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair avenue in Corner E. 62nd Street, nad Slovenskim Banko. Uhod je na 62nd Street.

Cleveland, Ohio.

Izvršujem zobozdravniški poklic že nad 7, let v tej okolici. Moje delo je zanesljivo.

SEDAJ JE ČAS, DA POŠLJETE SVOJIM DOMAČIM KAK DAR ZA

"PIRUHE."

Da bojo velikonočne pošiljatve dospele na svoje mesto pravočasno je važno, da iste odpošljete pravočasno svojim sorodnikom, prijateljem in znancem. Pri tej priliki vas zopet opozarjemo, da bo v vašo lastno korist, ako boste poslali svoje pošiljatve po "BANČNEM ODDELKU EDINOSTI", KI vam nudi NAJBOLJŠO IN NAJHITREJŠO POSTREŽBO, TER POLEG TEGA TUDI NAJNIŽJE CENE JUGOSLOVANSKIM "KRONAM IN DINARJEM."

Ker smo stopili z novim letom v zvezo z najbolj poštenim in zanesljivim denarnim zavodom v Sloveniji z:

"LJUDSKO POSOJILNICO" V LJUBLJANI,

zato dospejo naše pošiljatve primeroma najhitreje na svoje mesto, ter so iste dostavljene na najbljižjo domačo pošto prejemnika.

Rojakom ki nameravajo naložiti svoje prihranke v Jugoslaviji, priporočamo "LJUDSKO POSOJILNICO" V LJUBLJANI, ker je zanesljiv zavod in plačuje najboljše obresti od vlog.

Za navodilo in vse drugo se obrnite ali pa pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOSTI",

1849 West 22nd Street Chicago, Ill.

Neznani Bog.

(Priredil FR. BLANKO.)
(Nadaljevanje)

Ko se Agata ozre nazaj, vidi, da je izginila soba v kateri so bili. Nobene luči, ne ognjišča ni bilo več, — med tem ko sta sloneli na oknu, se je nalahno spustila nevidna stena doli in naša mala družba se je nahajala na neki galeriji, ki je izgledala tako naravno, kakor da bi bila vedno tam.

Komaj ste se pa zavedli tega, že zaslišata globoko doli bučati morje.

"Zopet smo se obrnili!" vsklikne Lea.

Triumvir ponovno prosi obe dami, da pogledate skozi okno.

"Kako!" zakliče Agata zelo iznenadena. "Ali je prevara, ali resnica?!" — Ali se tebi tudi zdi, mati, da padamo doli, da smo prišli bliže morja? Kako čudovito je vendar to!"

"Vsekakor," odgovori Lea zamišljeno, "to je čudovita naprava." Mislila je na tisto, kar ji je o tem pravil Paterkul.

Že je mislila, da se potope v samo kipeče morje, ko triumvir zapre oboknice. V istem trenutku je zasijala bela svetloba od zadaj in gospe sta se nahajali namesto v oski, temni galeriji v prostorni s kamenom potlakani dvorani ,kjer je postarni sluga očividno čakal na nje in držal v vsaki roki po eno prižgano bakljo in se jim približal s globokim poklonom.

"Pojdi naprej", zapove mu triumvir in poda obema gospema roko.

Začudenje Agate ni imelo meje.

"Nikdar nisem mislila, da je kaj podobnega mogoče", pravi Lea svojemu svaku. "Gotovo, da ne vem, ali se nahajamo nad zemljo, ali pod zemljo. Najbrže pod zemljo."

"Sedaj seveda", odgovori triumvir. "Ako bi hotela moja mala nečakinja proučiti celo iznajdbo tega izrednega moža, ki je vse to napravil — bi morala več tednov proučavati ves ustroj, a naposled vendar ne bi vedela, kako je sestavljeno."

Med tem pogovorom so šli za služabnikom, ki jih je več kakor deset minut vodil sedaj navzgor, sedaj navzdol, dokler se ni ustavil pri malih vratih na koncu ozkih stopnic in stopil na stran, da je mala družba šla mimo njega.

Triumvir na lahko pritisne in vrata se odpro.

Dami vstopite in zapazite v svoje veliko začudenje, da se nahajate zopet v stanovanju svojega gostitelja, katero so ravnokar zapustili in da se ni v njem prav nič spremenilo.

Agata teče k oknu in zapazi, da je razgled zopet na morje. "To je bilo prekrasno, stric!" zakliče. To potovanje bi morali napraviti vsak dan. — Ali so morebiti še druga pota, ki bi jih mogli napraviti?"

"Še je en ali drug način," potrdi triumvir, "ki so pa popolnoma različni od tega. Želel bi pa, da bi moja mala prijateljica nikdar ne poskušala na svojo roko brez mojega spremstva kaj takega. Ali mi hočeš to obljubiti, moja ljuba nečakinja?"

"Ne vem, striček", se šali Agata; "je prekrasno! Človek ne ve, kam bo prišel —"

"In tudi ne, kje bo obtičal, ali prišel celo med dve obračajoči se steni in bi bil porinjen v stroje, kar bi pa bilo isto, kakor biti živ pokopan."

"O bogovi! kakšne strašne stvari pripoveduješ, stric!" zakliče Agata prestrašena. "Saj me ni treba tako strašiti, ker ti rada obljubim tudi brez tega."

"Tako je prav, moje dete", pravi Marko Lepid. Sedaj se pa vsedi k meni in glej, kaj ti bom pokazal, ali bolje, kaj bo tvoje. To je nenavaden spominek, v gotovem oziru dragocen, ker se nanaša na vzvišeno osebo Avgusta samega. Ker pa nimam nobenega sina, ga lahko dam tebi. Boš vsaj v poznejših časih imela spomin na Circeji."

"Glej, ta prstan," nadaljuje triumvir. "To je pečatnik, ali bolje, posnetek onega pečatnika, s katerim Avgust še danes pečati vse svoje ukaze. Dobil sem ga od dragotinarja, katerega sem priporočal cesarju, da mu je izdelal njegov pravi pečatnik. Na ta precej nevarni način mi je hotel izkazati svojo hvaležnost. Nikdar ga še nisem rabil in noben človek ga ne sme pod smrtno kaznijo rabiti. Ti gotovo ne boš nikdar prišla v tako skušnjavo. Pri meni pa leži prav po nepotrebnem. Zatoraj dovoli, da ti obesim ta mali okrasek okoli vratu, katerega največi kras boš ti sama. Želim pa tudi, da ga vedno nosiš."

"Moj dobri stric!" zakliče Agata priliznjeno veselja žareč in nežno objame starega moža. "Tudi to ti rada obljubim! Vidiš, da me imaš popolnoma v oblasti s to prekrasno verižico, ki me bo vedno krasila. Prosim te, obesi mi jo sam!"

On stori tako in ti trije stanovalci gradu niso vedeli, kdaj jim je minol večer, tako kratkočasno jim je bilo. Upali so, da bodo preživeli v svojem začaranem gradu še marsikateri tak večer.

V.

Obrnimo se zopet na sever Italije. Vsa rimska vojna moč je bila zbrana okoli Foruma Allieni pod poveljstvom cezarja Germanika, pričakujoč boja z barbari, ki so prodirali v mogočnih trumah čez retijske Alpe.

Nekateri ogleduhi, ki so se upali sedem ali še več milj daleč onostran beneških mej, so sporočali, da so barbari prodrli že približno do Gardskega jezera, ki se je takrat imenovalo: "Lacus Benacus."

Po starem, pri njih navadnem običaju so se razdelili na gornjem koncu jezera v dve četi, deloma da bi prodirali toliko hitreje ob obeh bregovih, deloma da bi si na ta način lažje nabavljali živila. Morda so tudi upali, da bodo prijeli rimsko moč na južnem koncu jezera z dveh strani in jo obkolili.

Še ena nič manj važna vest je dospela med tem v tabor Germanika. Provincija Ilirija, današnja Dalmacija, se je uprla in odvrgla zasovraženi jarem, v katerega jih je vpregel v prejšnih letih Tiberij več kakor enkrat. Rimske posadke so pobili in le malo častnikov je ušlo splošnjemu klanju in v čolnu pribežalo čez jadransko morje. Sedaj so prišli k Germaniku in mu poročali o nameri ustajnikov. Najprej so nameravali ustajniki prejadrati morje in pri Raveni, ali nekoliko bolj južno pri Portu Classis stopiti na suho. A to svojo namero so morali vsled previdnosti vladarja opustiti, ki je poklical celo liburnijsko brodovje v svojo službo na tostransko t. j. zahodno obrežje Adrije. Nastopiti so toraj morali dolgo pot po suhem in so ravnokar preplavili celo Istro.

Germanik takoj skliče vojni svet. Komaj nam je treba omeniti, da je bil zraven povabljen tudi naš mladi junak Pavel, ki je sedaj že drugič srečno prispel k vojski — v drugič v spremstvu svojih prijateljev in nedotaknjenega vojnega zaklada iz kamenoloma brez nadaljnega nadlegovanja. Germanika je premetenost in opreznost mladega vodje zelo prijetno iznenadila, zato ga je sklenil v sedanji vojni odlikovati s kakšnim častnim vodstvom.

Kaj pomaga prezirati nasprotnika, ako pa vedno raste in že brusi nož na te? S tem ga ne boš odpodil, če ga nočeš videti.

"Flu" se hitro širi.

Ne pozabite besedi, ki jih zapisal Arthur Brisbane zadnji teden: — "1,122 novih slučajev influence v enem dnevu, v enem mestu. Redno spanje, redno in zmerno zavživanje hrane, redne dnevne telesne vaje, so najboljše sredstvo zabranjenja. Najboljše zavarovanje, ki ga mora imeti vaše telo, je, da si ohranite vašo kri čisto in v dobrem stanju, tudi druge stvari morda pomagajo, toda ne zabranijo." Da imate redno spanje in da ohranite vašo kri v dobrem stanju, imeti morate čisto in redno delujoče črevesje. Naše telo poseduje več moči ,s katerimi se ubrani te bolezni, kot se pa povprečno misli, samo ako so odstranjene vse zapreke, ki so na poti naravi. Trinerjevo grenko vino je najboljši čistilec take poti. Povrne vašemu želodcu normalno prebavljalno silo in jo obdrži v dobrem stanju. Vsak lekarnar ali pa trgovec z zdravili ima Trinerjovo grenko vino v zalogi ,ali pa ga dobi v najkrajšem času za vas. Kupite si ga še danes, odstanite nevarne bacile iz vašega črevesja.

KOLEDAR AVE MARIA za leto 1922.

Je krasna knjiga, obsegajoča 224 strani. Poučni članki, povesti in poročila iz raznih naselbin kakor tudi številne slike krasijo delo. Koledar Ave Maria stane s poštnino samo 60c za v stari kraj 75c.

Koledar dobite pri lokalnemu zastopniku ali pa pišite na:

"Edinost,"
1849 W. 22 Street,
Chicago, Ill.

SVETI KRIŽEV POT.

V zalogi imamo lično knjižico sv. Križev Pot. Priporočamo jo čč. duhovščini za šolsko mladino, ako imajo šolarji knjigo z enako vsebino je mladino lažje vaditi k pobožnosti. Enako priporočamo to knjižico odraslim. Cena je 15c iztis. Pri večjih naročilih damo popust. Naroča se pri

Franciscan Press,
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

NAROČNIKI "EDINOSTI" POZOR!

Prosimo vse naše naročnike, da v slučaju preselitve nam takoj naznanijo svoj novi naslov. Poleg nove ga pošljite nam tudi svoj stari naslov, stem nam prihranite mnogo nepotrebnega dela.

Mi želimo vsakemu naročniku dostaviti vsako številko našega lista Velikokrat se pa kdo oglasi, čez mesec dni po svoji preselitvi in se pritožuje da lista ni dobival in seveda pri tem pozabi, da nam ni naznanil svojega novega naslova. Zato je važno za nas i vas, da nam takoj naznanite svoj novi naslov, kadar se preselite in vam bomo dostavili vsako številko našega lista.

Uprava "Edinosti."

Dobro zdravje je vredno zlata, vsak plačilni ček je potrdilo dobrega zdravja. Preganjajte mučne bolečine z genijalnim **Pain-Expellerjem** starim družinskem prijateljem. Zahtevajte na flaški znak sidra.
Cena 35c in 70c v drugarnah.
F. AD. RICHTER & CO.,
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

Katoliški list je vojak v "trenčah" za tvoje ideale!

Kaj si že sklenil, da boš naredil ta mesec za katoliški tisk?

R. F. KOMPARE
SLOVENSKI ODVETNIK
Dve Pisarne: v So. Chicago in v Chicago.

Naslov pisarne v So. Chicagi: **9206 Commercial Avenue.** Telephone: So. Chicago 0599.
Uradujemo na So. LaSalle St. Soba: 1101-19. Telephone: Central 8610.

Za sestanek se obrnite telefonično na So. Chicago 0599.

W. F. KOMPARE
SLOVENSKI NOTAR

Prodaja zemljišča. Zavaruje hiše pohištvo in druge stvari proti ognju. Prodaja parobrodne listke in pošilja denar v staro domovino.

9206 Commercial Ave., **So. Chicago, Ill.**
Phone: So. Chicago 0599.

John Gornik
SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ
6617 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE. Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in cenо.

JOHN STAYER.
GROCERY
1952 West 22nd Place, **Chicago, Ill.**
Priporočam Slovencem in Hrvatom svojo dobro urejeno grocerijo. V zalogi imam najboljšo ajdovo **moko, fino salatno olje, doma narejeno kislo zeljo, importirani holandski mak,** in razne vrste "HOPS IN MALT" za varenje domačega piva. Vsem se najtopleje priporočam.
Telephone Canal 1404.

FRANK TOMAŽICH
SLOVENSKI GROCERIST
Priporočam svojo dobro urejeno grocerijo. V zalogi imam najboljše salatno olje in pristno ajdovo moko. Ker smo Slovenci prijatelji dobre potice naznanjam cenj. gospodinjam, da sem se preskerbel z vsem potrebnim "materijalom." Pridite in se prepričajte!
1858 W. 22nd Street **Chicago, Ill.**
Phone: Canal 2910.

FIDELITY ELECTRIC COMPANY
Frank Schonta, lastnik.
Vaši domovi bojo postali moderni, ako izročite nam v iste napeljavo električne razsvetljave. Mi jamčimo dobro delo za nizko ceno. Obiščite našo trgovino in oglejte razne stanovanjske opreme. Prodajamo tudi pralne stroje, gladilnike, štedilnike, itd. Vsakemu, ki nas priporoči svojemu znancu za napeljavo električne razsvetljave damo $5.00 nagrade.
Plačuje se v gotovini ali pa na lahke obroke.
2049 West 22nd Street, **Phone: Canal 5190.**

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

NěmečeK
FOTOGRAFIST
1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.
Phone: Canal 2534.